



SCHOONMOEDER

Mijn schoonmoeder is een schat. Sinds ze dementerend is tenminste, daarvoor was ze – hoe zeg ik dit diplomatiek – een vrouw met karakter. Een karakter dat geregeld frontaal op het mijne botste. Mijn schoonmoeder en ik hebben een grondoorlog uitgevochten waaraan menig Palestijn cq Israëliër een puntje kan zuigen. Haar voornaamste wapen: klagen. Tegen ons en over ons. We kwamen niet vaak genoeg langs, met kerst zat ze vast alleen, wij waren toch altijd druk, ze wilde ons niet lastig vallen. Soms kon ze haar nieuwsgierigheid niet bedwingen en belde ze op met een verdraaide stem, waarschijnlijk om te checken of we thuis waren. Ze was toen in de tachtig, ze wist niet wat nummerherkenning was. Het zijn momenten die je bijblijven, je schoonmoeder die in een soort nep-Turks tegen je aan brabbelt en daarna snel ophangt. Na een paar rare telefoontjes was ik het zat. Ik belde haar terug. “Ma,” zei ik streng, “was jij dat net?” “Ík? Nee hoor, hoe kóm je erbij?” Je kon haar blos bijna horen. “Ma, je hoeft niet te antwoorden, alleen maar te luisteren. Ik weet dat jij het was. Ik weet dat je dit al vaker hebt gedaan. Je moet ermee ophouden. Als je ons wilt spreken, bel dan gewoon op. Dat vinden we leuk.”

Er klonk nog wat gesputter, daarna heeft de Turkse vrouw zich nooit meer gemeld. Het incident bracht een ommekeer teweeg. We kwamen nader tot elkaar. Ik kon lachen om haar onhebbelikheden, zij om de mijne, we leerden elkaars positieve kanten waarderen in plaats van die te negeren. Sinds die tijd kan ik zonder enige ironie zeggen dat ik dol ben op mijn schoonmoeder. Ik geloof dat het wederzijds is, of was, sinds de Alzheim-

‘Haar karakter botste frontaal tegen het mijne’

rische mist haar brein heeft beneveld, is het bijna vreemd om in de tegenwoordige tijd over haar te praten. Ze is nu negentig jaar en woont in een verpleegtehuis. Eén van haar grootste zorgen én vreugdes is haar dochter met Downsyndroom, de zus van Ton. José is 55 en vindt slechts twee dingen belangrijk in het leven: familie en eten. Ik heb haar nooit durven vragen wat ze zou doen als ze moest kiezen tussen die twee. Laatst was ik met José op bezoek bij mijn schoonmoeder. We dronken koffie, José bestelde appelgebak met slagroom. We keuvelden. Mijn schoonmoeder informeerde bij

José of ze veel geld had, een vraag die haar duidelijk nogal overviel. “K zou het niet weten,” zei ze met een mond vol appeltaart. “Heb je veel geld?” klonk het weer, ongeduldig nu. José duwde haar neus wat dieper in de slagroom en lepelde stug door. Mijn schoonmoeder richtte zich toen maar tot mij. “Wie ben jij?” “Ik ben Heleen, je schoondochter.” “Heb je een man?” “Jazeker. Dat is jouw zoon, Ton,” antwoordde ik. Ze kneep haar ogen samen. “Dus Ton is jouw man?” “Ja, Ton is mijn man.” “Maar jij hebt toch nog een man?” Hoe ze daar nou weer bij kwam, geen flauw idee. “Nee hoor, ik heb maar één man. Ton, jouw zoon,” zei ik geduldig. Ze keek me aan alsof ik haar in de maling nam. “Jij hebt nog een man,” herhaalde ze koppig. Net toen ik vreesde dat de grondoorlog weer zou oplaaien, schoot José me te hulp. “Lekkere appeltaart, Heleen, lekker!” riep ze, waarna ze de laatste kruimeltjes van haar vork likte. Mijn schoonzus, dat is pas echt een schat. Had ik dat al gezegd? □